

Møtedato: 24. februar 2021
Arkivnr.:
2019/1448

Saksbeh/tlf:
L.T.J m.flere, 41401710

Sted/Dato:
Bodø, 14.2.2021

Styresak 12-2021

Oppfølging av internrevisjonsrapport nr 06-2020: Innleie av helsepersonell i Helse Nord, oppfølging av styresak 92-2020

Formål

Styret i Helse Nord RHF behandlet *styresak 92-2020 Internrevisjonsrapport nr. 06/2020, Innleie av helsepersonell i Helse Nord, oppsummering* i styremøte 25. juni 2020. Styret vedtok følgende i vedtakets punkt 3: *Styret forutsetter at alle helseforetakene følger opp internrevisjonens anbefalinger, og ber om tilbakemelding innen utgangen av oktober 2020 om status i helseforetakenes oppfølgingsarbeid.*

Denne styresaken informerer om hvordan anbefalingene i internrevisjonsrapport 06-2020 er fulgt opp i foretaksgruppen. Internrevisjonen i Helse Nord RHF har gått gjennom styresaken og kommet med sine innspill.

Formålet med revisjonen var å få bekreftet at helseforetakene har etablert styring og kontroll med innleie av helsepersonell. Revisjonen har omfattet innleie av helsepersonell fra firma og fra andre helseforetak, samt innleie av leger via lønnsystemet. Variable lønnskostnader for hel- og deltidsansatte i eget helseforetak har ikke vært omfattet.

Sammenheng med grunnleggende verdier

God *kvalitet* i helseforetakenes plan- og budsjettprosesser er avgjørende for at fastsatte rammer *respekteres* som grunnlag for styring og kontroll med innleie av helsepersonell. Dette bidrar til *trygghet* for at budsjettene overholdes. Felles situasjonsforståelse om utfordringsbildet knyttet til innleie av helsepersonell, er et godt utgangspunkt for *lagspill* i forbedringsarbeidet internt og på tvers av helseforetakene.

Bakgrunn

Det vises til *styresak 92-2020 Internrevisjonsrapport nr. 06/2020, Innleie av helsepersonell i Helse Nord, oppsummering* (styremøte 25. juni 2020) hvor styret i Helse Nord RHF vedtok følgende i vedtakets punkt 3: *Styret forutsetter at alle helseforetakene følger opp internrevisjonens anbefalinger, og ber om tilbakemelding innen utgangen av oktober 2020 om status i helseforetakenes oppfølgingsarbeid.*

På grunn av pandemien er frist for tilbakemelding til Helse Nord RHF utsatt til 24. februar 2021.

Beslutningsgrunnlag

Internrevisjonens konklusjon er at helseforetakene i liten grad har iverksatt endringer i styring og kontroll som er egnet til å redusere kostnadene til innleie av helsepersonell fra firma 2020.

Internrevisjonen vurderte at helseforetakenes budsjett for 2020 ikke gjenspeiler omfanget av planlagt/forventet innleie.

For å redusere risikoen for vesentlige budsjettavvik, anbefalte internrevisjonen at det skulle iverksettes en rekke forbedringstiltak.

Fokusområdene i revisjonen var:

1. Omfanget av innleie
2. Budsjettering og bemanningsplanlegging
3. Plan for reduksjon av innleie
4. Rutiner ved innleie av helsepersonell og kontroll av mottatte fakturer
5. Rapportering og oppfølging

Alle helseforetak har blitt bedt om å utarbeide handlingsplaner for oppfølging av internrevisjonens anbefalinger, jf. krav om tilleggsliste til oppdragsdokument 2020, pkt. 9.2.

Internrevisjonens anbefalinger

Internrevisjonen har, i rapportene til de enkelte helseforetakene, gitt hvert helseforetak sju til ti anbefalinger som omhandler blant annet budsjettering av innleie, operasjonalisering av planen for reduksjon av innleie, planleggingshorisont for poliklinisk virksomhet, forespørslar i henhold til rammeavtalenes tildelingsliste, fakturakontroll og regnskapsføring, samt virksomhetsrapportering om innleie. Internrevisjonen anbefalte også at Helse Nord RHF gjennomfører enkelte forbedringstiltak.

Oppfølging av anbefalingene til helseforetakene

Anmodning om tilbakemelding på helseforetakenes oppfølgingsarbeid når det gjelder iverksettelse av endring, styring og kontroll som er egnet til å redusere kostnadene av innleie av helsepersonell fra firma, ble sendt 15. desember 2020. Helseforetakene ble bedt om å gi oversikt over status i forhåndsutsendte maler (vedlegg 1).

Helseforetakene er bedt om tilbakemelding på om rapportene og helseforetakenes oppfølgingsplan er styrebehandlet, jf. krav i tilleggsliste til oppdragsdokument 2020, pkt. 9.2. Finnmarkssykehuset og Helgelandssykehuset har ikke styrebehandlet oppfølgingsplanene.

Plan for reduksjon av innleie

Vurderingen er at Universitetssykehuset i Nord-Norge (UNN) og Nordlandssykehuset har operasjonalisert «Plan for reduksjon av innleie» ved å definere klare mål, tiltak, frister og ansvarlige.

UNN har i «plan for reduksjon av innleie» i stor grad i igangsatt flere tiltak som skal sikre en slik reduksjon. Nordlandssykehuset har også i igangsatt en rekke tiltak i «plan for reduksjon av innleie». Et eksempel på dette er opprettelsen av bemanningssenter som skal redusere innleiekostnadene. Helgelandssykehuset har imidlertid ikke startet arbeidet.

Finnmarkssykehuset hadde allerede på revisjonstidspunktet operasjonalisert sin plan for reduksjon av innleie. De har i sin tilbakemelding oppgitt at deres handlingsplan skal justeres i løpet av januar 2021.

Krav om endringer i budsjett som skal gjenspeile omfanget av planlagt/forventet innleie

Nordlandssykehuset og UNN har fått anbefalt å budsjettere innleie fra firma spesifikt ut fra å identifisere innleiebehov og ikke som en del av rammen til lønn.

Nordlandssykehuset har gjort dette gjennom å øke innleiebudsjetten betydelig fra 2020 til 2021. UNN har ikke igangsatt dette tiltaket for budsjettet 2021. Finnmarkssykehuset har på bakgrunn av anbefalingene i rapporten økt innleie budsjettet betydelig basert på helseforetakets interne prosedyre for budsjettprosessen.

Bemanningsplanlegging og endrede arbeidsmetoder

Helseforetakene har i varierende grad påbegynt arbeidet med seks måneders planleggingshorisont for bemanning i Gat¹, timetildeling i DIPS², og å sørge for at nyhenviste pasienter får informasjon om oppmøtetidspunkt i første brev.

Finnmarkssykehuset og UNN har igangsatt men ikke fullført dette arbeidet. Anbefalingene som er gitt til samtlige helseforetak «sørge for at arbeidstid for innleieleger fra firma blir registrert i Gat» er påbegynt i Nordlandssykehuset og UNN, men ingen har fullført dette tiltaket.

Konklusjonen er at ingen av helseforetakene har ferdigstilt arbeidet med anbefalingene innenfor dette området.

Andre oppfølgingspunkt

Finnmarkssykehuset og UNN har oppfølgingspunktet «sende forespørsler i henhold til rammeavtalens tildelingslister når det oppstår innleiebehov». Vurderingen er at begge har fullført arbeidet.

Anbefalingene til Nordlandssykehuset om «Sende nye forespørsler til avtaleleverandørene i forkant av eventuell forlengelse av innleie fra firmaer utenfor rammeavtalene», vurderes også fullført.

Nordlandssykehuset og Finnmarkssykehuset har ikke tatt initiativ til samarbeid med avtaleforvalter i Sykehusinnkjøp HF for å kartlegge årsaker til manglende leveransedyktighet og hva som skal til for å endre dette. UNN har imidlertid igangsatt arbeidet.

Finnmarkssykehuset og UNN har ikke startet arbeidet med inngåelse av avtale som inkluderer ansvars- og risikoforhold ved bruk av innleiefirma utenfor rammeavtalene, mens Nordlandssykehuset har igangsatt arbeidet.

---

¹ Gat: Elektronisk støtteverktøy for bemanningsplanlegging og personalstyring

² DIPS: Leverandør av elektronisk pasientjournal

De mer spesifikke helseforetaksvise oppfølgingspunktene som ikke er nevnt her kan leses i vedlagt tabell.

Oppfølging fra Helse Nord RHF

Pågående pandemi har gjort at Helse Nord RHF ikke har satt i gang konkrete tiltak før nå. Anbefalingen er at Helse Nord RHF skal:

1. «Ta opp med Sykehusinnkjøp HF at det bør stilles krav om et fakturaformat ved innleie av helsepersonell fra firma, som er egnet for effektive fakturakontroller i foretakene». Helse Nord RHF vil i løpet av våren 2021 sammen med Sykehusinnkjøp HF ta initiativ til samarbeid med aktuelle leverandører for å undersøke mulighetene for annet fakturaformat. Fakturaformat må i fremtiden spesifiseres nærmere i konkurransegrunnlaget slik at dette vurderes høyere enn dagens praksis.
2. «Gjennomgå hvordan avtaler for «innleie» av leger via lønn bør utformes, og avklare behovet for registreringer knyttet til disse arbeidstakerne. Det bør også vurderes om begrepet «innleie» kan fjernes i sammenheng med lønn». Helse Nord RHF vil våren 2021 i samarbeid med helseforetakene ta en samlet gjennomgang av hvordan innleie av leger håndteres og sammen med foretakene vurdere å utarbeide en felles rutine og/eller anbefaling om lik praksis for å sikre like vilkår.
3. «Oppdatere enkelte av ledetekstene i regional artskontoplan slik at disse gir en mer presis beskrivelse av hvordan artskontoene skal benyttes, og kommunisere dette aktivt ut til HF-ene». HR og Økonomi samarbeider om hvordan gjøre forbedringer av ledetekstene, og dette vil bli kommunisert til foretakene.
4. «Sørge for at det ved framtidige krav til HF-ene om utarbeidelse av planer, stilles noen spesifikke vilkår til innholdet i disse planene». Helse Nord RHF vil i fremtidens krav til helseforetakene være mer konkrete når det gjelder målbare tiltak og hvordan helseforetakene har tenkt å operasjonalisere disse.

Sammenheng med tidligere styresak

Helseforetakene må forsterke innsatsen for å redusere unødig venting og variasjon i kapasitetsutnyttelsen.

Det vises til *styresak 43-2020 Prosjekt styrke økonomisk bærekraft, fase 2 – utkast til mandat, oppfølging av styresak 122-2019* (styremøte 25. mars 2020), hvor styret vedtok følgende i vedtakets punkt 1: *Styret i Helse Nord RHF tar informasjonen om prosjekt Styrke økonomisk bærekraft, fase 2 til orientering, og slutter seg til at områdene Bedre styring og kontroll med ressursplanleggingen og Redusere antall AMK-sentraler, prioriteres for neste fase i prosjektet.*

Utarbeidelse av mandat for konseptfase «avansert oppgaveplanlegging» pågår. Det er antatt at bedre kontroll og styring i bruken av egne og innleide ressurser høyst sannsynlig vil kunne gi vesentlig reduksjon i uønsket variasjon i kostnader innenfor enkelte deler av tjenesten og bedre kapasitetsutnyttelse.

Medbestemmelse

Konserntillitsvalgte og konsernverneombud ble i samarbeidsmøte den 9. februar 2021 orientert om status. Det ble poengtert at det er viktig å sikre medvirkning fra tillitsvalgte og vernetjenesten i oppfølging av tiltakene på alle nivå.

Internrevisjonens vurdering

Internrevisjonen er konsultert i henhold til prosedyre for oppfølging av revisjonsrapporter, og har følgende kommentar: *«Vi har gjennomgått tilgjengelig informasjon om helseforetakenes oppfølging. Merknadene vi har hatt til den vedlagte oversikten over status for oppfølgingen av anbefalingene er tatt til følge».*

Adm. direktørs vurdering

Adm. direktør er fornøyd med at plan for reduksjon av innleie er operasjonalisert i Finnmarkssykehuset, UNN og Nordlandssykehuset. Det forventes at Helgelandssykehuset har operasjonalisert sin plan ved neste rapportering.

Adm. direktør er også tilfreds med at Nordlandssykehuset og Finnmarkssykehuset har igangsatt endringer i budsjett som skal gjenspeile forventet innleie. Adm. direktør forventer det samme fra UNN. Flere av de resterende helseforetaksvise tiltakene er i en oppstartsfasen. Adm. direktør forutsetter at disse tiltakene igangsettes og ferdigstilles innen neste rapportering.

Adm. direktør vil påse at oppgaver som ligger hos Helse Nord RHF fullføres.

Adm. direktør er vil orientere styret om arbeidet med idèfase for «avansert oppgaveplanlegging» på senere tidspunkt.

Styret i Helse Nord RHF inviteres til å fatte følgende vedtak:

1. Styret i Helse Nord ber adm. direktør ha tett oppfølging av helseforetakenes arbeid med å følge opp internrevisjonens anbefalinger knyttet til bedre oppfølging og kontroll med innleie av helsepersonell.
2. Styret i Helse Nord RHF ber om tilbakemelding om status i oppfølgingsarbeidet knyttet til anbefalingene gitt til Helse Nord RHF innen utgangen av juni 2021.

Bodø, den 14. februar 2021

Cecilie Daae
adm. direktør

Vedlegg:

Oversikt over status anbefalinger interrevisjonsrapport 02/2020 til 05/2020

Oversikt over status for oppfølging av anbefalingene i internrevisjonsrapport 02/2020 til 05/2020

På bakgrunn av foretakenes handlingsplaner og påfølgende dialog med foretakenes kontaktpersoner har saksbehandler, i samarbeid med internrevisor, vurdert status i foretakenes arbeid med oppfølging av internrevisjonens anbefalinger (anbefalingens nummer angitt i kolonnen). Resultatet av vår omforente vurdering er angitt med følgende fargekoder:

Grønn: oppfølgingen er fullført, **Gul:** i arbeid/påbegynt, **Rød:** ikke påbegynt

Anbefaling	NLSH	FIN	UNN	HSYK	Kommentarer
Budsjettere innleie fra firma spesifikt ut fra identifiserte innleiebehov, ikke som en del av rammen til lønn.	1		1		
Utarbeide realistiske budsjetter for innleie fra firma, basert på foretakets interne prosedyre for budsjettprosessen.		1			
Operasjonalisere foretakets «Plan for reduksjon av innleie» ved å definere klare mål, tiltak, frister og ansvarlige.	2		2	1	
Definere klare mål for hvilken reduksjon som skal oppnås gjennom foretakets «Handlingsplan reduksjon innleie og overtid».		2			
Sørge for at kravet om seks måneders planleggingshorisont for bemanning i Gat og timetildeling i DIPS innfris for poliklinisk virksomhet.	3	3	3	2	
Sørge for at nyhenviste pasienter får informasjon om oppmøtetidspunkt i første brev, i samsvar med pasient- og brukerrettighetsloven § 2.2.	4	4		3	

Sørge for at arbeidstid for innleide leger fra firma blir registrert i Gat.	5	5	7	4	
Sende nye forespørsler til avtaleleverandørene i forkant av eventuell forlengelse av innleie fra firmaer utenfor rammeavtalene.	6				
Sende forespørsler i henhold til rammeavtalens tildelingsliste hver gang det oppstår innleiebehov.		6	4		
Sende forespørsler i henhold til rammeavtalens tildelingsliste gjennom å benytte tilgjengelig funksjonalitet på Sykehusinnkjøps nettsider.				5	
I samarbeid med avtaleforvalter i Sykehusinnkjøp, kartlegge årsaker til manglende leveransedyktighet fra høyest rangerte avtaleleverandører, og hva som skal til for å endre dette.	7	7	5		
Inngå avtale som inkluderer ansvars- og risikoforhold, ved bruk av innleiefirma utenfor rammeavtalene.	8	8	6		
Styrke kontrollen av fakturaer for innleie av helsepersonell.	9	9		6	
Etablere felles rutiner for kontroll av fakturaer for innleie av helsepersonell, basert på erfaringer i Operasjons- og intensivklinikken.			8		
Orienterere Helse Nord RHF v/Eieravdelingen om foretakets avtale om kjøp av helsetjenester, og minimere bruken av denne avtalen i oppsigelsesperioden	10				

Regnskapsføre fakturaer fra firma for innleie-, opphold- og reisekostnader i henhold til regional artskontoplan			9		
Benytte artskonto 4683, Innleie annet helsepersonell, kun til innleie fra firma, i henhold til regional artskontoplan.				7	
Sørge for at det benyttes sammenlignbare tall for «innleie» i virksomhetsrapporter og – planer.			10		
Styrke oppfølgingen av «Handlingsplan reduksjon innleie og overtid» for å holde oversikt over status i tiltaksgjennomføringen		10			